

vita & necis in suos. Par erat authoritas viri in uxorem, non vero inferiorum in inferiores. Ad haec vix credimus more, & consuetudine duram aliqui legem successu temporis temperatam fuisse, appositis exceptionibus, & limitationibus neque apud Moysen expressis, neque nobis satis cognitis. Communis Reipublicae, & familiarum ratio exigebat, ut sui essent Judices rebus hisce cognoscendis, & dirigendis constituti, qui eventus discernere viderent; quando scilicet ad literam impleri vota illa, quando relaxatione solvi debuissent. Facile haec omnia ad Sacerdotes deferantur; quemadmodum & caetera quaestiones arduae & implexae. Tandem facile credimus raro quidem de his rebus negotium factum fuisse Judicibus.

Quae vero feruntur de consecratione filiae Jephthe, atque ipsius ad coelibatum abdicacione, haec nobis ad arbitrium merè excogitata creduntur, cum ne verbum quidem in Lege ea de re occurrat, neque ea afferantur monumenta, quae rem extra-controversiam posuerint. Nonne in Scriptura rotundis verbis asseruntur executioni mandata à Jephthe omnia, quae voverat? Et fecit ei sicut voverat. Pollicitus fuerat holocaustum; holocaustum ergo obtulit. Quamquam non ii sumus, qui reputemus immolatam puellam caeterarum hostiarum more, in Tabernaculo, & super Altare Domini; facile enim potuit fidem suam liberare pater, maculando filiam in regione sua, & in Montanis Galaad. Nec facile divinaremus, quo ritu Sacrificium celebratum sit, quamquam et si ritum nescimus, factum tamen constat.

Devotus Deo per vim & coactè coelibatus, neque Deo quidem gratus, neque Divina jussione præcipi magis potest, quam cruenta humanarum victimarum Sacrificia; & si patris viscera immitia aded ut filiam perimant vix concipimus, nec sanè facile intelligimus etiam potuisse illam invitam filiam cogere ad coelibatum, cujus illa singulis annis darum necessitatem cum sociis puellis dederet. Proferatur ea de re vel unum exemplum in toto Veteri Testamento. Nullum tamen extare potuit rei quam jus aequè naturale, & Divinum damnat. Coactum obsequium Deus non suscipit; neque coelibis vitae status res est, quae præcepto nolentibus injungatur. Coelibis, inquam, vitae status qui non in poenam sed in exercitium virtutis & pietatis injungitur. Quod autem observant ex Libro Judicum, de eadem filia Jephthe deplorante non interitum, sed Virginitatem suam, eaque reversâ fecisse ei patrem sicut voverat, quae ignorabat virum; haec quidem nunquam evincunt subductam à nece puellam, ad coelibis vitae propositum coactam ac servitiis Tabernaculi perpetuò addictam fuisse. Dedit enim unâ cum sociis puellis duram necessitatem qua cogitur mortem subire antequam conjugii pignora viduato parenti ferre poterit, filium nempè, qui patrem in posteris perennaret. Ea erat ejus temporis conditio, ut sterilitas probro haberetur & maledictio; ac puella præcoci

morte ante vitam claudens, quam probrum illud à se depellere potuisset, miseranda reliquo populo & maxime coevis puellis habebatur. Cùm igitur voto sese obstrinxisset Jephthe, oblatum in holocaustum quicumque primus regredienti è victoria obvius processisset, satis erat postea expressisse Scripturam voti illum sui fidem solvisse, ut credamus filiam nece traditam reipsâ interiisse. Quod autem additur, Quae ignorabat virum, denotat tantummodo obtulisse puellam antequam conjugio copularetur.

Conveniunt in hanc sententiam Veteres Hebraei, Patres Ecclesiae, & eruditissimi quique Veteres recentioresque Interpretes. Josephus rotundis verbis oblatam in holocaustum puellam asserit (i). Chaldaeus Paraphrastes asserit immolatam à Jephthe filiam, inconsulto Phinees Summo Sacerdote, à quo sane instructus pretio redempturus fuisset puellam. Author earminis in Marcionem inter Opera Tertulliani l.3. canit.

Peccati votum violentâ morte coperuit.

S. Ambrosius Offic. l.3. cap.12. Dura promissio, acerbior solutio, quam necesse habuit lugere etiam ipse qui fecit. Permissam hanc necem in poenam voti temerè nuncupati autumasse videtur S. Hieronymus in Jo. vinian. l.1. Ut qui improspectè voverat, errorem votorum in filia morte sentiret. S. Augustinus certam tenens necem puellae, factum improbat; namque, ait, fecit quod & Lege vetabatur, & nullo speciali jubebatur imperio (k). Tandem concludit, quandoquidem nihil de viri facto dijudicat S. Scriptura, integrum nobis relictum esse, ut in ea re, quidquid sibi visum fuerit, quisque arbitretur, censeatque minus placuisse Deo votum illud; quare in poenam temerè emissi voti permissam puellae necem; quod scilicet intelligant parentes, nihil se Deo gratum exhibituros, si humanis victimis, & maxime filiorum, cruentum sacrificium offerant; nec insuper ad fictas exhibendas promissiones ferantur, eâ spe ducti, futurum ut Deus prodigiis suis, sicut olim Abrahamo, & filiorum incolumitati succurrat, & parentum fidem liberet.

Hanc S. Augustini sententiam luculentius exponit S. Joannes Chrysostomus, observans, sacrificium Jephthe (l), quod SS. Librorum adversarii tanquam inhumanum & impium criminantur, argumentum esse apertissimum providentiae Dei, ejusque in homines bonitatis. Si enim, inquit, patrem prohibuisset, ne temerè nuncupatum votum exsolveret, eò sensum devenissent homines, ut pravum viri exemplum imitati, filios tandem suos indiscriminatim neci traderent. Quare Deus unius necem permissâ id effecit, ne pravum exemplum in posteris perennaretur. Pseudo-Justinus in Quaestionibus ad Orthodoxos [m], & Theodoretus in Judic. q.20. idem eâ de re judicantes, permissam credunt necem filiae Jephthe à Deo, quod scilicet nos cautè nuncupare vota instrueretur. Pat-

i Antiq. l. 5. cap.9.

k In Judic. q. 49.

l Hom. 14. ad populum.

m Inter Opera S. Juliani q.99.

n Serar. Ti. vin. Salian. Genebr. Caset.

o Judic. 11.29.

tribus accensere possumus etiam turbam recentiorum Interpretum, qui votum Jephthe ad literam interpretantes, filiae necem ultro admiserunt (n). Ludovicus Capellius integra Dissertatione demonstrat, hanc esse opinionem inter Catholicos Interpretes regnantem; sed cum in facto conveniant, in iure dissident, an scilicet votum illud viri religiosum, an secus habendum sit.

Quidam ex Patribus laudibus prosequuntur & votum, & post votum rem executioni mandatam, factumque dicunt, ut in praemium religionis victoria de hostibus gloriosa Viro Divinitus decerneretur; tum & laudes, quibus S. Paulus Hebr. 11. 32. 33. Virum prosequitur, elogium esse autamarunt, viro fidem servanti debitum. Animos in ejus favorem preparare videtur S. Scriptura, cum narrandam historiam ita suscipit: Factus est ergo super Jephthe Spiritus Domini (o): post haec verba, prosequitur obivisse illum regionem cogendis in bellum copiis, & votum Deo, de quo agimus, nuncupasse. S. Paulus inter Heroes Veteris Testamenti Gedeonem, Baruc, Samsonem, Samuelem, Prophetas, & Jephthe recenset, qui omnes viri, ait, per fidem devicerunt regna, operati sunt justitiam, adepti sunt repromissiones. Author quaestionum ad Orthodoxos q.49. ne dubitans quidem asserit, viri erga Deum religiosi fuisse ut filiam sacrificaret, ex quo, inquit, in catalogum Justorum ab Apostolo meruit accenseri. S. Hieronymus Ep. ad Julian. scribit: Jephthe obtulit filiam virginem, & idcirco in enumeratione Sanctorum ab Apo-

stolo ponitur. Possent & alii nonnulli tum veteres, cum recentiores ejus sententiae patroni laudari. Scriptura insuper nullibi factam damnat, quin & primos viri impulsus ad S. Spiritum referre visa est, exordio illo narrandam historiam suscipiens. Factus est ergo super Jephthe Spiritus Domini. S. Thomas, quamquam aliqui minus viro favens, quippe qui votum stultitiae, voti vero executionem impietatis condemnat; S. Thomas, inquam, fatetur fidem, & religionem Viri, quibus in votum adactus fuit; Spiritus Sancti motioni accepto referendam fuisse, ex quo, inquit ipse, in enumeratione Justorum ab Apostolo meruit recenseri (p). Sed, addit, militaris animi ardore extra praescriptas à Deo metas adactus, praeproperè nimis & incautè votum emisit, quod sanè praeposterâ religione & fide deinde executioni mandavit. Haec nobis aequior eâ de re videtur sententia, Scripturae magis, & Patribus consona. Si Jephthe obtulit filiam suam virginem Deo, ait S. Hieronymus in cap.7. Jerem. non Sacrificium placet, sed animus offerentis; & S. Ambrosius Offic. l.3. cap.12. Non possum accusare virum, qui necesse habet implere, quae voverat; sed tamen miserabilis necessitas, quae solvitur per victimam. Nec tamen hisce omnibus prohibemur, quin inter caeteros Sanctos, & Justos V. T. suum virò locum statuamus. Propter bonam fidelemque vitam; in qua cum credendum est esse defunctum, tale meruit testimonium, ait S. Augustinus q.49. in Judices.

p D. Th. 2. 2. q.88. a. 2. in resp. ad Sec.

IN LIBRUM RUTH PROLEGOMENON.

Liber Ruth appendicis loco libro Judicum accedit, simulque & praefatio quadam habenda est Libris Regum proposita. Judaei, teste S. Hieronymo, in Librum (Judicum) compingunt Ruth, quia in diebus Judicum facta ejus narratur historia (a). Plures insuper Patres septimum Sacrorum Librorum statuunt Librum Judicum, & Ruth (b). Sed Libri argumentum ejusque titulus distinctum & separatum opus à Libris Judicum & Regum, quamquam utriusque connexionem factorum, & rerum gestarum serie connexum, demonstrant. Veterem Librorum Sacrae Scripturae ordinem recentiores Judaei turbantur; quare statim post Moysen quinque libros collocant, quos ipsi appellant quinque Megilloth, videlicet Canticum Canticorum, Ruth, Lamentationes Jeremiae, Ecclesiastem, Esther. Interdum tamen Ruth primus, interdum quintus statuitur (c); arbitraria omnia. In hac porrò historia legimus, Elimelech

relictâ patriâ suâ Bethlehem in Moabitudine, una cum Noemi uxore, & geminis filiis Mahalon, & Chelion transigrasse, grassantem in regione suâ famem declinatam. Noemi duas foeminas Moabitides geminis filiis copulavit, Mahalonem tradidit Ruth, & Chelionem Orpha. Aliquanto post accidit, ut ambo fratres diem clauderent, duaeque nurus Noemi curâ relinquerentur. Cum autem illa suum in patriam regressum statuisset, foeminas rogavit, quandoquidem focum securae videbantur, ut manerent. Roganti altera aegre tandem acquievit; Ruth vero securam se focum suam sanctè attestata est. Ambae igitur venerunt Bethlehem; & cum interim accidisset, ut Ruth captandis spicis in agro Booz necessarii foci sui occuparetur; Booz intellectâ foeminae illius conditione refici illam cibo jussit, monens insuper ne aliò carpendis spicis, quam apud se diverteret. Cum autem manipuli in area parati essent, Ruth hortante Noemi furtim ante pedes Booz noctu cubatura sese infinuavit. Sensit viri qui

a Hieron. Prolog. Galeat. Vi. de Ruth 1. 1. b Vide Hilar. Prolog. in Ps. Euf. ex Orig. l.6. Hist. cap. 25. Epiph. H. res. 8. & l. 1. de pond. Damasc. l.4. cap. 18. Fidei Oribod. S. Bened. Regul. c.51. c Vide si lubet Serar. in Ruth. a.6. Prolog.

qui diligentius foeminam interrogatam novit cognationis vinculo ad se pertinere; tum & Legis praecepto teneri se dixit ad ineundum cum illa conjugium. Verum, inquit, alter est vir jure cognationis propinquior, qui si conjugium tecum inire noluerit, ego conditionem non recuso. Mane igitur alterius diei Booz virum conveniens, interrogavit num vellet Ruth in conjugem adsciscere, five potius omne in successione Elimelech jus à se abjicere? recusavit ille conjugium solemniter protestatione ante fores Bethlehem; statimque conjugium Ruth cum Booz initium est; ex quo natus filius Obed, pater Isai patris David Regis.

Facile institutum Authoris, & intentum in eo Libro scribendo intelligimus; quippe qui genealogiam David describere sibi proposuerit. Ex quo facilem ducimus conjecturam, eundem Scriptorem illum, qui res gestas ejusdem Principis literis mandavit, eundem, inquam, & parvum hoc Opusculum digessisse, tanquam supplementum eorum, quae de Regia Juda familia in Opere illo sluisset; cum omnia in Libris Regum prosequi nimis à scopo, & à narrationis serie alienum videretur.

Sed quisnam, rogo, Author iste, & cujus aetatis? Nihil certi in ea re habemus. Sunt qui Samuelem, sunt qui Ezechiam, qui Esdras credant; vulgata tamen & magis recepta opinio Samuelem praefert; nihil enim ab illo alienum. Mihi quidem in Opere duae occurrunt loquendi phrasae singulares, frustra in praecedentibus Libris requirenda; frequentes verò in Libris Regum. Prima est. *Hac faciat mihi Deus, & hac addat, quae in Ruth 1. 17. legitur, & in 1. Reg. 3. 16. & 14. 44. & 25. 22. & 2. Reg. 3. 9. 35. & 19. 13. & 3. Reg. 2. 23. & 19. 2. & 20. 10. & 4. Reg. 6. 21. recurrit. Altera est; *Reveravi auriculam, pro te monui, tibi dixi; haec autem sese offert Ruth. 4. 4. iterum.**

legere est 1. Reg. 25. 2. & 2. Reg. 7. 27. Si igitur certò constaret, Samuelem scriptis mandasse priorem Librum Regum & partem secundi, certa etiam de Authore hujus Libri sententia ferenda esset.

Tempus scripti Operis non magis quàm Scriptor innotescit. Legimus quidem historiam illam contigisse sub Imperio Judicum. *In diebus unius Judicis, quando Judices praerant (d).* Porro eo exordio satis insinuat, scriptum Librum postquam in Republica Judicum Imperium abrogatum esset; quod etiam ex cap. 4. 22. ejusdem Libri confirmatur, ubi expressum Davidis nomen legitur.

Contendunt Rabini, Booz ipsissimum esse Abefan Judicem Israelis (e); & Josephus Antiq. 1. 5. cap. 11. famem, de qua in eo Libro mentio, sub Sacerdotio Heleli consignat. Magnum Chronicon Judaeorum totam eam historiam refert ad tempus Aod, & ad captivitatem Israelitarum sub Eglon Rege Moab. Alii malunt sub Gedeone; alii sub Barac; alii sub Abimelech; Usserius, quem & nos sequimur, sub Samgar, nempe 120. annis circiter post Josue.

GENEALOGIA DAVID.

Natus anno 2249. 2288.	JUDA, PHAREZ, & ZARA. ESRON filius Pharez. ARAM. AMINADAB. NAASSON. SALMON. BOOZ. OBED. JESSE, vel ISAI. DAVID.
Raab duxit 2553.	
Natus an. 2919.	

Inter conjugium Salmon, & Davidem ortum intercapedo est 366. annorum.

d Ruth 1. 1.

e Judic. 12. 8.

IN DUOS PRIORES LIBROS REGUM PROLEGOMENON.

GEMINI hi Libri in unum olim in Bibliis Hebraicis continuabantur; quemadmodum & unam textus feriem constituisse in Versione S. Hieronymi ex Hebraeo idè colligimus, quòd in veteribus ejusdem Exemplaribus titulorum omnium utriusque Libri capitulum indiculus priori Libro praefixus legatur, tum & marginales numeri, varia textus membra distinguentes, perpetuo ductu usque ad calcem secundi libri regnent. Sed brevi in Exemplaribus Latinis vetus ordo, bipartiti scilicet Operis, rediit, manente cateroqui Versione S. Hieronymi.

Primus Liber historiam complectitur ab orto Samuele usque ad Sacerdotium Heleli. Philisthaei praelio victis Israelitis cum sibi in praemium victoriae obtigisset Arca Domini, nobile trophaeum in Templo Dagon collocandum duxerunt. Dominus verò accepta ex illis injuria ultionem assumens, gravis adèd in ipsos Deumque eorum factus est, ut Arcam coacti, nec indonatum illam, dimiserint. Samuel longo temporis experimento vir probatus, gubernandum populum assumens, prudentia & pietate singulari Philisthaeos bello fregit. Sed liberorum ipsius scelera gravius ferens populus, tandem ad Regem sibi deprecandum devenit. Deus Saulem, elegit, qui nempe Saul deperditas patris sui asinas quaeritans, pro asinis insperato Regnum invenit. Sed novo honore plus nimis elatus, cum Dei jussionibus acquiescere recusasset, brevi id commisit, ut David in Regem inungeretur. Porro David relatà ex Goliath victoria insignis, eo preclaro facinore & apud populum gloriam, & apud Saulem invidiam in se comparavit. Quare à Rege in necem conquistus, quò se à praesentissimo periculo liberaret, modò apud Moabitas, modò apud Philisthaeos, modò ad cavernas in montanis Juda fugitabat; & cum semper ad latera haberet insequentem Saulem, semper tamen expertus est praesentissimam providentià Deum protectorem. Tandem Saul à Philisthaeis hostibus laesissus in praelium, cum demeruisse se Dei auxilium intelligeret, ad Magorum opem confugiens, evocari sibi animam Samuelis voluit. Sed frustra omnia; namque praelio victus, in ultima rerum desperatione ipse sibi necem in montibus Gelboe intulit. Haec in primo Regum.

Dissert. Calmet. Tom. I.

Secundus historiam fuscè prosequitur initi à Davide Regni, quem Tribus Juda primùm, deinde post necem Isobeth filii Saulis, Israel universus salutavit in Regem. Urbem Jerusalem à se captam, & Regni & Arcae Foederis sedem constituit; ubi & Templum excitare decreverat, nisi honorem illum filio reservari à Nathan Propheta didicisset. Nihil huic viro ad felicitatem, & ad victorias in hostes erat reliquum; cum ex crimine in Bethsabam, & Uriam commisso tanta rerum mutatio orta est, ut omnium mortalium infelicitissimus haberetur. Namque Amnon ejus filius commisso in Thamar ex patre fororem incestu, fratrem suum ex patre, & Thamaris germanum, Absalomum in se animavit. Hinc Amnonis caedes, tum & conjuratio Absalomi in patrem, qui fuga sese subducere à furore filii coactus, tandem versis in illum armis victoriam quidem è praelio retulit, sed nimium patri ex filii nece funestam. Tot afflictum malis dira etiam lues, quae miserè in Israele grassata est, in ultionem census invito Deo in populum indicti, oppressit. Haec summa secundi Libri Regum sive Samuelis.

Nomen Samuelis, tanquam Authoris Operis, in fronte utriusque Libri in Hebraeis Exemplaribus apparet. Sed cum titulum in suis Exemplaribus non legisset, Graecos Interpretes suspicamus; apud quos constanter inscribuntur Libri Regum, seu potius Regnorum. Judaei Authores (a) scripsisse tantum Samuelem produnt 27. priora capita; totam nempe historiam gestarum à se rerum, tum administrationis suae sicut & eorum omnium, quorum sub Davide & Saule ipse, dum esset in vivis, notitiam comparavit; reliqua profectus Prophetas Gad, & Nathan autumant. Laudant in eam rem 1. Par. 29. 29. *Gesta autem David Regis priora, & novissima scripta sunt in Libro Samuelis Videntis, & in Libro Nathan Propheta, atque in volumine Gad Videntis.* Haec sanè opinio vulgò arrisit (b), sed suas patitur difficultates, ut infra. Alii verò recentiorum his omnibus Prophetis Authorem Operis (c) credunt; quanquam digestum illud suspicantur ex Ephemeridibus ab illis Prophetis relictis. Sed quis iste Author? Grotius credit à Judaeorum doctissimis Jeremiam credi, cujus se filium in opere subodoratos confidunt; ejusque nomine laudari testimonia in Concilio Francfordiensi [d]. Idem etiam

a Talmud. & Kimchi.

b Vide Irid. Orig. l. 6. cap. 11. Procopius Toft. Cajet. Lyr. Serav. Menoza, Cornet. Vatabl. &c.

c Theodoret. Pref. in Lib. Reg. Theodor. Tarsens. Greg. Magn. Sanit. Mart. &c.

d Nihil tale invenim in geminis Conciliis Francfordiensi.